

Rapportage vondstmelding

***Leopold-III laan
Ieper (West-Vlaanderen)
01/03/2011 – 10/03/2011***

Onroerend Erfgoed

Zarren, september 2011

Rapportage vondstmelding
Ieper, Leopold III-Laan

I. Verslaggevers:

*Naam, adres, contactgegevens, functie van de opstellers van het rapport en datum melding.

Marc Dewilde, Stadenstraat 39, 8610 Kortemark

051/61 01 68; 0477/56 04 23; marc.dewilde@rwo.vlaanderen.be

Erfgoedonderzoeker archeologie VIOE

Vaststelling: 01/03/2011; Melding: 01/03/2011; In kennisstelling: 01/03/2011; Veldwerk: 03 en 10/03/2011; Vrijgave: 10/03/2011

Verder onderzoek:

II. Identificatie

*Een beschrijving van locatie van de site, met de volgende elementen:

Provincie(s): West-Vlaanderen

Gemeente(n): Ieper

Deelgemeenten(n):

Coördinaten: Lambert: X: 46.293,45 / Y: 171.695,47

Kadastergegevens: Ieper, 1°Afd., Sie C, 15w

Toponiem(en): (Jeugdstadion)

Naam van de site: Leopold III-Laan

Algemene beschrijving: topografie, bodemkundig, archeologisch; dus een algemene beschrijving van de criteria die voor de afbakening van de site zijn aangewend.

De vindplaats ligt zo'n 200 m ten O van de (vesten van de) stad Ieper, meer bepaald van de Kasteelgracht en 600 m ten Z van de resten van het Hoornwerk van Antwerpen (fig. 1). Het terrein ten O van de stad ligt iets hoger en kreeg bij de versterking van de stad extra aandacht. Vauban bouwde er dan ook een 300 m brede verdedigingsgordel uit (fig. 2).

III. Archeologische nota

*Een summier beschrijving van het onderzoek dat voorafgaand aan het onderzoek op de site werd uitgevoerd.

Allerlei cartografisch materiaal maakte duidelijk dat de vindplaats in de post-middeleeuwse versterkingsgordel gelegen was.

*De archeologische beschrijving van de site en het onderzoek dat heeft plaatsgevonden: methodiek van het onderzoek en de resultaten. .

De aangetroffen constructieresten kwamen te voorschijn bij de heraanleg van een atletiekpiste en maakten deel uit van een buitenwerk in de versterkingsgordel rond Ieper.

Uiteindelijk bleek het te gaan om de bakstenen bekledingsmuren van de hoofdwal (van een gedeelte) van een halve maan. Een deel van de keel, een volledige flank en een deel van één van de "facen" was aangesneden (fig. 3 en 6).

De muur is 2,25 m breed en aan de binnenkant voorzien van steunberen. Indien de steunberen met gewelven verbonden geweest zijn, komt de breedte van die muur op 4,5 m

uit. De tussenafstand van de steunberen, die lichtjes trapeziumvormig zijn, varieert tussen 2,5 en 3,25 m (fig. 4).

De dikte van de keelmuur vermindert op een gegeven moment tot 1,1 m, met de steunberen erbij tot 2,6 m. In combinatie met het kaartmateriaal lijkt dit de breedte van de hoofdwal, de bekledingsmuur inbegrepen op 14 m te brengen (fig. 4).

De muur en de steunberen zijn gemetst vanuit de binnenkant. De aanlegseuf is getrapt en 5,6 m breed. In de vulling zijn opeenvolgende constructieniveaus (baksteenpuin, mortel) af te lezen. Lokale, rode baksteen die in kruisverband gemetseld is, moet in gigantische hoeveelheden gebakken zijn. Alle mogelijke combinaties tussen 23 à 24 op 11 à 12 op 5 à 6 cm komen voor (10 lagen = 73 cm) (fig. 5, 7, 9 en 10).

Aan de buitenkant is de muur afgeschuind (wordt systematisch breder) en is ook een uitsprong van 0,5 m merkbaar. De hoeken zijn aan de buitenkant met natuursteen verstevigd (fig. 8).

Een beperkte doorsnede van het terrein leert dat er een grote uitgraving is gebeurd, waarna de muren en steunberen (van binnenuit) zijn opgetrokken. Naderhand is het terrein aan de buitenkant opnieuw opgehoogd met o.a. mest (fig. 5).

De gracht werd niet aangesneden en bevond zich dus op minstens 9 m afstand van de muur.

Heeft die grote uitgraving te maken met het feit dat Vauban de toenmalige versterkingen in 1678 met de grond liet gelijkmaken en volledig nieuwe liet optrekken? Volgens de bronnen werd in 1683 begonnen met de versterkingswerken aan de oostzijde.

Afgaande op het kaartmateriaal was de halve maan omsloten door een strook grond (10 m breed) en een gracht (25 m breed).

IV Bibliografie

*De referenties van de bronnen die zijn gebruikt.

Vanrolleghem A. 2006: Ieper à la carte. De Ieperse vestingen in kaart gebracht. Ieper, Erfgoedcel Ieper.

X, 1992: Omtrent de vestingstad Ieper, Gemeentekrediet van België en KBS.

V. Trefwoorden

*Aanduiden van trefwoorden voor de datering en identificaties van de site.

Post-middeleeuwen, versterking, halve maan

VI. Kaart.

*De kartografische aanduiding van de site. De minimale vereiste precisie voor deze aanduiding is 1:5.000 (op kadasterkaarten).

Fig. 1. Lokalisatie van de vondst, op de NO-hoek van de atletiekpiste

Fig. 2. Algemene lokalisatie van de vondst op een eind 17de-eeuwse kaart

Fig. 3. Gedetailleerde lokalisatie van de vondst op een eind 17de-eeuwse kaart

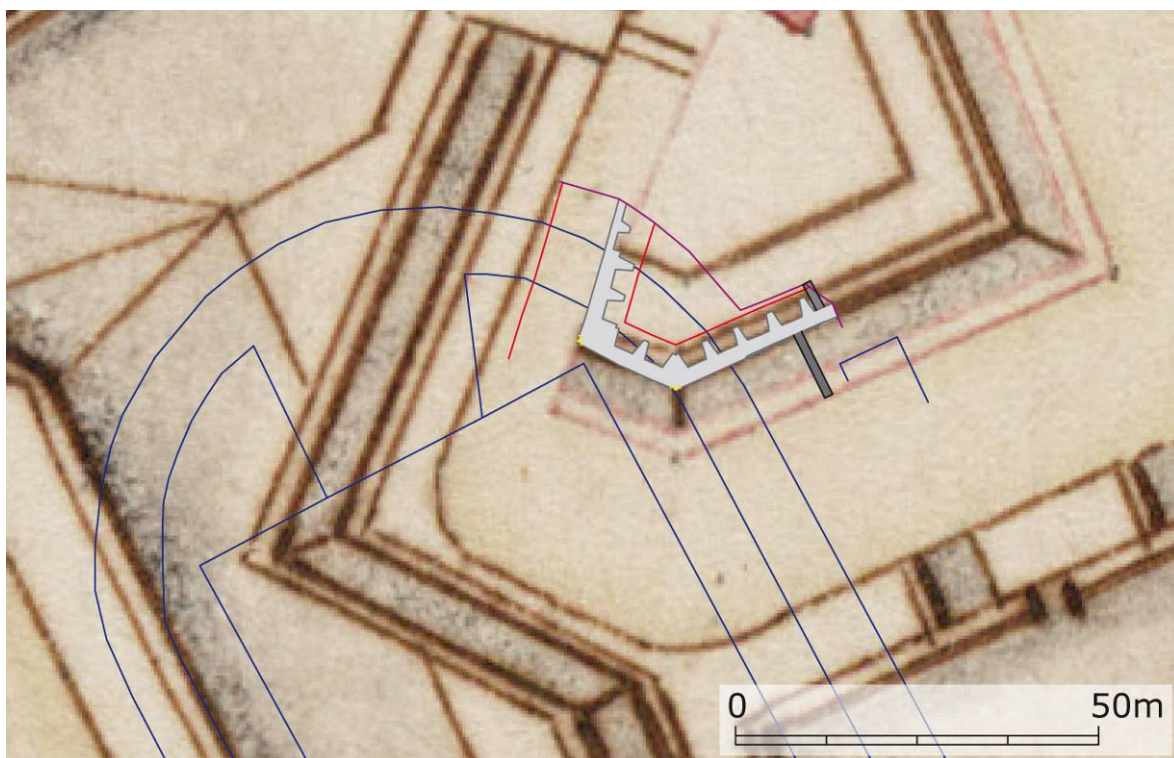

Fig. 4. Opmetingsplan met aangave van de terreindoorsnedes

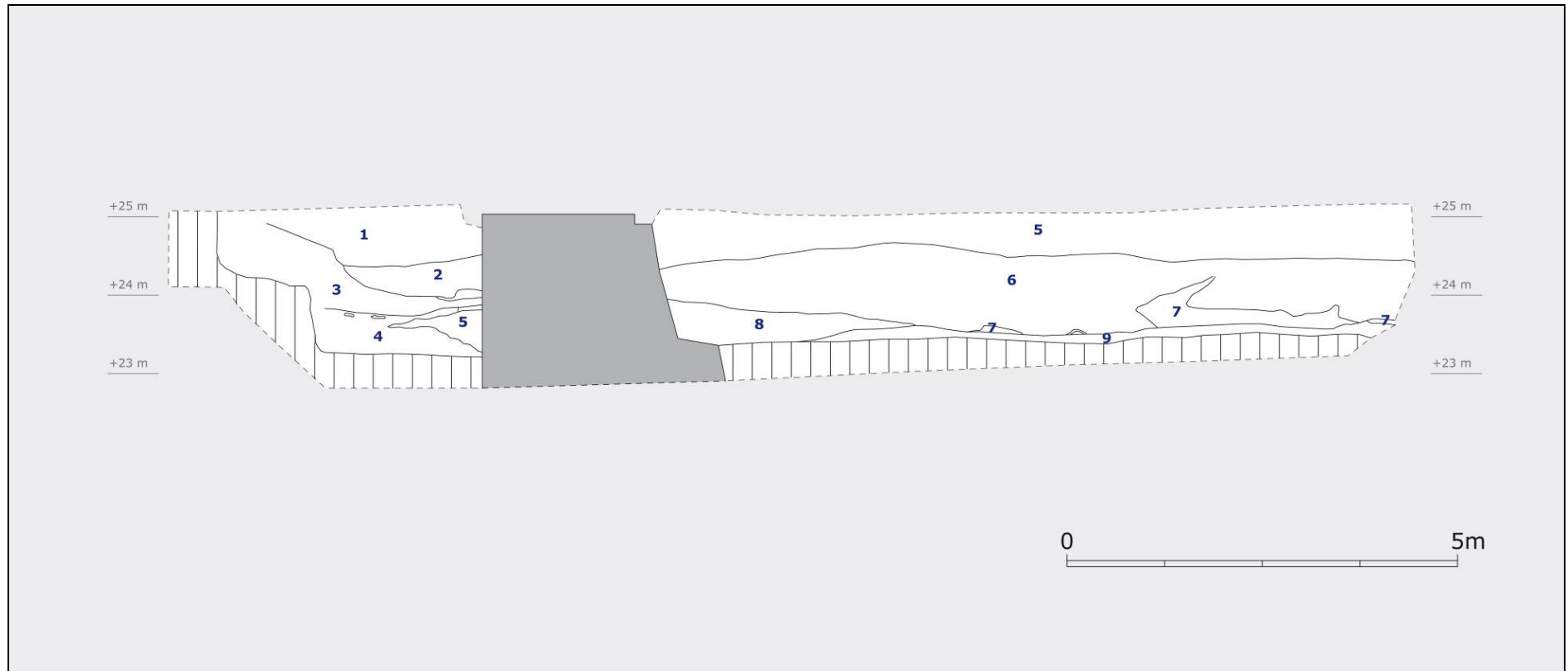

Fig. 5. Profielopname aan weerszijden van de face-muur

- 1-2: Bruingrijze klei, gescheiden door een grijs kleibandje
- 3-4: Grijze klei, gescheiden door een blauwgrijs kleibandje en een constructieniveau
- 5: Lichtbruine, grijs gevlekte klei met wat rode baksteenspikkels
- 6: Grijsblauwe tot grijze, bruin getinte klei met wat rood baksteenpuin
- 7: Mest
- 8: Mest, veel puin, houtresten, humeus
- 9: Bruikgrijze, humeuze klei, wat rood baksteenpuin

VII. Foto's

Fig. 6. Algemeen zicht op de muurresten

Fig. 7. Zicht op het metselverband

Fig. 8. Zicht op een, met natuursteen versterigde hoek

Fig. 9. Zicht op de aanleg sleuf

Fig. 10. Zicht op de stratigrafie aan de buitenkant van de muur